

Program

wychowawczo – profilaktyczny

na lata 2017 – 2022

Uchwała Rady Rodziców nr ... z dnia

Uchwała Rady Pedagogicznej nr... z dnia

.....
Data, podpis dyrektora

Przebród 2017

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Standardy realizacji programu.....	5
III. Podstawy prawne	6
IV. Cele wychowania i profilaktyki.....	7
V. Wizja i misja szkoły.....	8
VI. Priorytety szkoły.....	8
VII. Podstawowe zadania społeczności szkolnej w realizacji programu.....	10
VIII. Realizacja programu	14
IX. Cele i zadania programu.....	16
▪ Obszar I – Rozwój osobisty	16
▪ Obszar II – Rozwój społeczny	18
▪ Obszar III – Profilaktyka zagrożeń	21
▪ Obszar IV – Diagnoza i terapia przyczyn trudności i niepowodzeń szkolnych.....	24
X. Ewaluacja programu.....	27
XI. Wykaz osób i instytucji wspomagających realizację programu.....	28
XII. Wykaz dostępnych materiałów dydaktycznych.....	29
XIII. Źródła/ literatura/ bibliografia (źródła tradycyjne i elektroniczne).....	30

*„Nie zawsze możemy kształtować lepszą przyszłość dla naszych dzieci,
ale zawsze powinniśmy kształtować nasze dzieci dla czekającej je przyszłości.”*

F.D. Roosevelt

I. Wstęp

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. 2 Pułku Ułanów Grochowskich w Przebrodnie określa kierunki i formy oddziaływań wychowawczych oraz profilaktycznych realizowanych w szkole. Ukierunkowany jest na wychowanie ucznia w poczuciu własnej wartości, świadomego swoich obowiązków i uzdolnień, na pobudzenie jego aktywności, ciekawości poznawczej oraz motywacji do dalszej edukacji.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły został opracowany przez zespół nauczycieli po wcześniejszym rozpoznaniu potrzeb uczniów i oczekiwań rodziców. Został on oparty na wizji i misji szkoły.

Wychowanie - jest uczeniem się szczególnego rodzaju - uczeniem się postaw, rozwijaniem wrażliwości, także odkrywaniem swoich zdolności, możliwości, mocnych stron i budowaniem na nich własnej tożsamości i siły. Jest też uczeniem się konstruktywnego radzenia sobie z własnymi brakami, trudnościami i emocjami. Jest więc budowaniem człowieczeństwa.

Profilaktyka – jest procesem wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczeniem i likwidowaniem czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Profilaktyka w szkole jest realizowana w oparciu o Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i lokalnego środowiska. Program ten jest oparty na różnorodnych działaniach (które nie mogą być zredukowane tylko do zajęć edukacyjnych), jest programem działań bazującym na modelu proponowanym przez współczesną profilaktykę, jej koncepcję czynników ryzyka i czynników chroniących.

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu w

tak trudnym dla niego okresie adolescencji. Zaspokajając jego potrzeby, nauczyciele, a w szczególności wychowawcy:

- kształtują samodzielne myślenie,
- budują wzajemne zaufanie,
- uczą otwartości na drugiego człowieka,
- wskazują, jak radzić sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi,
- wprowadzają normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia bez użycia substancji psychoaktywnych,
- wypracowują sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- dostarczają wiedzy o dobrym i zdrowym stylu życia,
- dają osobiste wsparcie.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas lekcji wychowawczych we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Profilaktyka wspomaga proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie posiłkuje się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny dotyczy następujących obszarów :

- I. Rozwoju osobistego (w tym: intelektualnego, psychicznego, moralnego, duchowego, zdrowotnego).
- II. Rozwoju społecznego.
- III. Profilaktyki zagrożeń.
- IV. Diagnozy i terapii przyczyn trudności i niepowodzeń szkolnych .

Prawidłowy rozwój dziecka uzależniony jest od zaspokojenia jego potrzeb, a w szczególności:

- poczucia bezpieczeństwa i dawania osobistego wsparcia,
- potrzeby wzajemnego zaufania,
- bycia zauważonym i docenionym,
- potrzeby kontaktów z rówieśnikami,
- potrzeby koleżeństwa i przyjaźni,
- potrzeby tolerancji,

- potrzeby wiedzy o dobrym i zdrowym stylu życia,
- potrzeby ruchu, zabawy, aktywności,
- potrzeby pozyskiwania podstawowej wiedzy o substancjach uzależniających,
- potrzeby identyfikowania podstawowych zagrożeń dla zdrowia,
- potrzeby wypracowania sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- potrzeby okazywania emocji pozytywnych,
- potrzeby akceptacji i poczucia własnej wartości,
- potrzeby rozwijania zainteresowań i kreowania siebie,
- potrzeby rozwijania uzdolnień i talentów,
- potrzeby odnoszenia sukcesów i zaspokojenia ciekawości świata.

Przy opracowaniu programu wzięliśmy pod uwagę m. in.:

- wyniki przeprowadzonych dotychczas ankiet,
- ewaluację programów wychowawczego i profilaktycznego (realizowanych w latach 2010 – 2015)
- obserwację środowiska szkolnego,
- diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących,
- dokumentację pedagoga, psychologa i wychowawców,
- uwagi i spostrzeżenia uczniów, nauczycieli i rodziców.

II. Standardy realizacji programu

Szkolny program profilaktyczno-wychowawczy obejmuje wytyczne polityki oświatowej państwa obowiązujące w danym roku szkolnym.

Działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły koncentrować się będą wokół:

- kształtowania dojrzałej osobowości ucznia,
- kształtowania postaw obywatelskich i samorządowych,
- respektowania praw człowieka w szkole,
- ścisłej współpracy między rodzicami a wychowawcami, a także w dążeniu do większego zaangażowania rodziców w życie szkoły,
- tworzenia atmosfery szacunku i zaufania w relacjach uczeń – uczeń, nauczyciel – uczeń, nauczyciel – rodzice,
- współpracy ze środowiskiem lokalnym i instytucjami wspierającymi działania szkoły,
- integracji środowiska szkolnego,
- zapewnienia poczucia bezpieczeństwa - tworzenia bezpiecznej, życzliwej atmosfery w szkole i poza nią,

- przeciwdziałania zachowaniom nieakceptowanym społecznie poprzez stwarzanie uczniom możliwości aktywnego i twórczego spędzania czasu wolnego,
- kształtowania właściwych postaw wobec współczesnych zagrożeń świata (choroby i epidemie),
- zagrożenia płynące z Internetu,
- ograniczania zjawiska agresji wśród uczniów - zapobieganiu przemocy,
- rozwijania poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych,
- promowania zdrowego stylu życia,
- wspomagania zdrowego rozwoju psychicznego uczniów,
- zwracania uwagi na szkodliwość używek i ukazywanie zagrożeń, jakie niosą za sobą uzależnienia (substancje psychotropowe i nowe substancje psychoaktywne – dopalacze),
- kształcenia asertywnych postaw i zachowań uczniów,
- wspierania uczniów w radzeniu sobie z zagrożeniami, jakie niesie współczesność (Internet, cyberprzemoc, agresja, uzależnienia),
- zapewnienia uczniom pomocy w trudnych sytuacjach związanych z zagrożeniami.

III. Podstawy prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483);
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59; 949);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356);
5. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526).

6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. 2017 r. poz. 1611);
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2016 r. poz. 1817, 1948, z 2017 r. poz. 60, 573).
8. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. 2017 r. poz. 149, 60);
9. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2016 r. poz. 487);
10. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2017 r. poz. 957);
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz.U. 2009 r. nr 139 poz. 1133);
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. z zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249);

IV. Cele wychowania i profilaktyki:

1. Wszechstronny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym).
2. Przygotowanie do życia i aktywnego udziału w grupie i społeczeństwie.
3. Zapewnienie uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi możliwości zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych w przyszłym życiu.
4. Umacnianie wiary dziecka we własne siły i zdolności osiągnięcia wartościowych i trudnych celów.
5. Kształtowanie postaw patriotycznych.
6. Kształcenie nawyków proekologicznych.
7. Doskonalenie warunków bezpiecznego funkcjonowania ucznia w szkole i poza nią.
8. Wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych.
9. Rozpoznawanie zagrożeń występujących w środowisku i przeciwdziałanie tym zagrożeniom.
10. Poprawa skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec uczniów.

V. Wizja i misja szkoły

Jesteśmy szkołą nowoczesną, bezpieczną i przyjazną. Pracujemy jako zespół, szanując i wspierając się nawzajem. Uczymy kreatywności, z jednoczesnym naciskiem na odpowiedzialność za własne decyzje. Jesteśmy otwarci na świat i zmiany w nim zachodzące, chętni do czerpania z jego dorobku naukowego i kulturowego.

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości do ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur.

Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

VI. Priorytety szkoły

Dążeniem szkoły jest, aby uczeń kończący Szkołę Podstawową im. 2 Pułku Ułanów Grochowskich kierował się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności, szanował siebie i innych, a ponadto był:

1. odpowiedzialny;
2. tolerancyjny;
3. ambitny;
4. kreatywny;
5. odważny;
6. samodzielny;
7. tolerancyjny;
8. kulturalny;
9. chętny do niesienia pomocy;
10. odporny na niepowodzenia;

11.prawidłowo funkcjonuje w zespole.

Uczeń wie:

1. Jakie są zasady funkcjonowania społeczeństwa opartego na poszanowaniu praw człowieka.
2. Jak skutecznie porozumiewać się.
3. Jak korzystać z różnorodnych źródeł informacji.
4. Jak posługiwać się technologią komunikacyjną i informacyjną.
5. Jak samodzielnie się uczyć.
6. Jakie są jego zainteresowania i możliwości.
7. Jak dbać o swoje zdrowie (właściwie zaplanować czas pracy i wypoczynku, wypoczywać aktywnie, zdrowo się odżywiać, nie ulegać nałogom) i wygląd (ubierać się stosownie do miejsca i sytuacji).

Uczeń umie:

1. Uczyć się i korzystać z różnych źródeł informacji.
2. Wykorzystywać praktycznie zdobytą wiedzę.
3. Podejmować działania i przewidywać ich konsekwencje.
4. Rozwiązywać problemy.
5. Dokonać samooceny.
6. Doceniać cudzą pracę oraz szanować własność innych.
7. Dbać o estetykę i porządek wokół siebie.
8. Zapanować nad własnymi emocjami, zwłaszcza nad agresją słowną i fizyczną.
9. Doceniać i szanować innych ludzi.

Uczeń potrafi:

1. Poprawnie posługiwać się językiem polskim.
2. Posługiwać się w zakresie podstawowym językiem obcym, umiejętnie planować i organizować własną naukę.
3. Zachowywać się asertywnie – prezentować własny punkt widzenia.
4. Rozróżniać dobro od zła.
5. Zapobiegać konfliktom i reagować na przejawy zła.
6. Określić swoje mocne i słabe strony.
7. Cieszyć się z sukcesów.
8. Akceptować porażki i nad nimi pracować.

Absolwent Szkoły Podstawowej im. 2 Pułku Ułanów Grochowskich w Przebrodziej:

- posiada wiedzę i umiejętności pozwalające mu na kontynuowanie dalszej edukacji na miarę swoich możliwości,
- wykonuje sumiennie swoje obowiązki,
- potrafi współpracować z innymi dla dobra własnego i wspólnego,
- szanuje zdrowie własne i innych,
- ma świadomość i przejawia postawy prorodzinne, patriotyczne i proeuropejskie,
- zna wzorce i zasady dobrego zachowania,
- potrafi się właściwie zachować w różnych miejscach, sytuacjach i okolicznościach,
- potrafi rozwijać osobiste zainteresowania, indywidualne potrzeby i zdolności.

VII. Podstawowe zadania społeczności szkolnej w realizacji programu:

Dyrekcja:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- zapewnia kadrze pedagogicznej warunki sprzyjające podnoszeniu kompetencji zawodowych,
- współpracuje z rodzicami, kadrą pedagogiczną, pracownikami niepedagogicznymi,
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły (dyżury nauczycielskie, dyżury pracowników szkoły, monitoring wizyjny).

Wychowawca i nauczyciel:

- dba o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie,
- koordynuje pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym,
- dokonuje rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia,
- podejmuje działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniechań opiekuńczych, ujawnionych nałogów,
- zgłasza konieczność objęcia pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- wykorzystuje potencjał grupy do wspierania jej członków,

- ocenia zachowanie uczniów,
- wdraża do samooceny postępów w zachowaniu,
- nadzoruje realizację obowiązku szkolnego,
- promuje osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów,
- stosuje indywidualizację nauczania w pracy z uczniem zdolnym i mającym trudności w nauce,
- wnioskuje o wstępną diagnozę psychologiczno - pedagogiczną, uwzględnia zalecenia specjalistów w pracy z uczniem,
- inspiruje pracę zespołową w klasie, przydziela zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie ocena stopień ich realizacji,
- współdziała z nauczycielami uczącymi w klasie,
- współpracuje z dyrekcją szkoły, pedagogiem, pielęgniarką,
- współdziała z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka: policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądem rodzinnym,
- wspiera uczniów w poszukiwaniu dalszej drogi ich rozwoju,
- troszczy się o harmonijny rozwój ucznia,
- integruje zespół klasowy,
- inspiruje i wzmacnia współpracę z rodzicami,
- pomaga odkrywać godność człowieka,
- wspiera rodziców w procesie wychowania,
- wdraża do samodzielności i odpowiedzialności,
- przygotowuje do aktywnego udziału w życiu społecznym,
- zapewnia uczniom poznawanie zasad rozwoju osobistego i życia społecznego,
- umożliwia uczniom poznawanie dziedzictwa kultury narodowej,
- pomaga w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunku dalszej edukacji,
- podejmuje problemy, zagadnienia zgodne z tym, co przeżywają uczniowie jako klasa lub jako osoby dojrzewające,
- interweniuje w sytuacjach trudnych pomiędzy uczniami lub uczniami a nauczycielami,
- uczy rozwiązywania problemów w sposób twórczy,
- stwarza sytuacje, w których uczeń rozwija wszystkie sfery swojej osobowości,
- pozytywnie motywuje uczniów do nauki i pracy nad sobą,
- dąży do tego, aby być autorytetem, doradcą i przewodnikiem.

Pedagog:

- organizuje (prowadzi) różne formy pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów,

- udziela pomocy psychologiczno - pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- prowadzi zajęcia korekcyjno - kompensacyjne oraz inne zajęć o charakterze terapeutycznym,
- organizuje (prowadzi) zajęcia psychoedukacyjne w celu wspomagania wychowawczej funkcji rodziny;
- organizuje (prowadzi) warsztaty dla rodziców i nauczycieli w celu doskonalenia umiejętności z zakresu komunikacji społecznej oraz umiejętności wychowawczych;
- udziela porad dla uczniów, rodziców i nauczycieli oraz konsultacji dla rodziców i nauczycieli;
- wspiera rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- podejmuje działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- podejmuje działania wychowawcze i profilaktyczne wynikające z programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły w stosunku do uczniów, z udziałem rodziców i nauczycieli,
- wspiera działania wychowawcze i opiekuńcze nauczycieli, wynikające z tych programów;
- współorganizuje zajęcia dydaktyczne prowadzone przez nauczycieli kształcenia specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych oraz udziela różnych form pomocy psychologicznej i pedagogicznej uczniom realizującym indywidualny program lub tok nauki;
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży.

Nauczyciel bibliotekarz:

- prowadzi rozmowy z czytelnikami – poradnictwo w doborze książek,
- rozbudza i rozwija indywidualne zainteresowania uczniów,
- pogłębia u uczniów nawyk czytania i uczenia się,
- przeprowadza lekcje biblioteczne,
- przygotowuje wystawy tematyczne,
- przygotowuje wykazy stanu czytelnictwa,
- współpracuje z innymi bibliotekami i instytucjami oświatowo-wychowawczymi,
- organizuje konkursy czytelnicze.

Nauczyciel informatyk:

- dba o bezpieczne posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem,

- uświadamia o zagrożeniach i ograniczeniach związanych z korzystaniem z komputera i Internetu,
- wspiera uczniów w wykorzystywaniu komputera do poszerzenia wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin,
- przygotowuje uczniów do rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji z wykorzystaniem komputera,
- rozbudza i rozwija indywidualne zainteresowania uczniów,
- współpracuje z nauczycielami i pracownikami szkoły przy wykorzystywaniu komputera w pracach biurowych,
- przygotowuje gazetki tematyczne.

Samorząd Uczniowski:

- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec Dyrekcji i grona pedagogicznego,
- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego i intelektualnego na terenie szkoły i w środowisku lokalnym,
- inicjuje działania dotyczące życia uczniów,
- współorganizuje imprezy i akcje szkolne i pozaszkolne,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- angażuje uczniów do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i szkoły,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- wyraża za pośrednictwem swojego opiekuna opinię dotyczącą problemów społeczności uczniowskiej.

Rada Rodziców:

- reprezentuje ogół rodziców szkoły oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy szkoły,
- współdecyduje o formach pomocy dzieciom oraz ich wypoczynku,
- pozyskuje i gromadzi środki finansowe w celu wspierania działalności szkoły,
- współpracuje przy opracowaniu Program Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły,
- opiniuje Program Wychowawczo - Profilaktyczny Szkoły,
- organizuje formy aktywności rodziców na rzecz wspomaganie realizacji celów i zadań szkoły.

Rodzice:

- starają się być autorytetami, doradcami i przewodnikami,
- wychowują dziecko w duchu szacunku, tolerancji do rówieśników i dorosłych,

- wpajają poszanowanie mienia publicznego, otaczającej przyrody i dóbr kultury,
- współpracują z nauczycielem w działaniach ukierunkowanych na dobro dziecka;
- systematycznie spotykają się z nauczycielami,
- aktywnie uczestniczą w rozwiązywaniu problemów własnej klasy i szkolnych,
- kształtują właściwy wizerunek szkoły i nauczyciela,
- starają się, aby dziecko umiało być nie tylko z innymi, ale i dla innych,
- współdziałają ze szkołą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- pomagają w organizacji uroczystości szkolnych,
- inicjują i współorganizują imprezy i akcje szkolne i pozaszkolne,
- pomagają nauczycielom sprawować opiekę nad uczniami podczas wyjazdów i uroczystości szkolnych,
- zapewniają dziecku godne warunki życia i nauki,
- uczestniczą w oferowanych przez szkołę spotkaniach, warsztatach.

Pozostali pracownicy:

- Wspomagają działania w/w osób
- Dbają o poczucie bezpieczeństwa dzieci
- Reagują w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych

VIII. Realizacja programu

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka.

Program zawiera dwa rodzaje profilaktyki:

- pierwszorzędową – skierowaną do wszystkich uczniów i ich rodziców;
- drugorzędową – obejmującą uczniów już zdiagnozowanych ;

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Działania profilaktyczne

Odpowiednio do stopnia ryzyka profilaktyka jest prowadzona na kilku poziomach (za: H. Mrazek i R. Hagerty,1994):

Profilaktyka uniwersalna

- jest adresowana do wszystkich uczniów w określonym wieku, bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń psychicznych i dotyczy znanych, w znacznym stopniu rozpowszechnionych zagrożeń, np. przemocy, czy używania substancji psychoaktywnych. Na tym poziomie wykorzystywana jest ogólna wiedza na temat zachowań ryzykownych, czynników ryzyka i chroniących, danych epidemiologicznych (są to głównie wyniki badań naukowych, dotyczące między innymi palenia papierosów, picia alkoholu, informacje o wieku inicjacji).
- celem ma być opóźnianie inicjacji, przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych. W dużej mierze działania profilaktyczne skupiają się na tworzeniu wspierającego, przyjaznego klimatu szkoły, który pozytywnie wpływa na zdrowie psychiczne i poczucie wartości, motywacje do osiągnięć uczniów i nauczycieli. Pozwalają także na czynny udział rodziców w życiu szkoły.

Profilaktyka selektywna

- jest ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymaga dobrego rozpoznania w społeczności szkolnej grup uczniów zachowujących się ryzykownie lub znajdujących się w specyficznej sytuacji społecznej, rodzinnej. Informacje o uczniach szkoła gromadzi w toku codziennego procesu edukacji, szczególnie dotyczy to uczniów z deficytami poznawczymi, z rodzin dysfunkcyjnych itp. Dla dzieci i młodzieży znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka (np. z rodzin z problemem alkoholowym) organizowane są indywidualne lub grupowe działania profilaktyczne (terapia pedagogiczna, treningi umiejętności społecznych, socjoterapia).

Profilaktyka wskazująca

- profilaktyka na rzecz jednostki wysokiego ryzyka, to działania polegające na interwencji, terapii dzieci i młodzieży, przejawiających symptomy zaburzeń i wymagających specjalistycznego przygotowania do ich udzielania. Na tym poziomie, w profilaktykę częściej angażują się różne instytucje zewnętrzne, przygotowane do prowadzenia pomocy psychologicznej lub medycznej (za: K. Ostaszewski, A. Borucka, 2005).

IX. Cele i realizacja programu

Obszar I ROZWÓJ OSOBISTY

Cel	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne/realizujące
<p>Wspieranie rozwoju osobowości młodego człowieka</p>	<p>Wspomaganie umiejętności samopoznania i samokontroli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzbogacanie słownictwa dotyczącego samopoznania i samooceny, - wykorzystywanie sytuacji szkolnych do rozpoznawania własnych emocji, uczuć, słabych i mocnych stron, - wdrażanie do autorefleksji, - wdrażanie do samooceny i akceptacji własnych mocnych i słabych stron, - kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania, panowania nad emocjami i dowolnego kreowania własnego wizerunku, <p>Umiejętność wykorzystania własnego potencjału:</p> <ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do nauki szkolnej i rozwoju, - rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów, - stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań (np. czytelniczych, informatycznych, artystycznych, sportowych) oraz sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień, - rozbudzanie ciekawości poznawczej; rozwijanie zdolności twórczego myślenia, - wspomaganie w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami, - wspieranie ucznia o specyficznych potrzebach edukacyjnych i emocjonalnych, - praca z uczniem zdolnym. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia integracyjne, - godziny do dyspozycji wychowawcy, - lekcje biblioteczne, - koła zainteresowań, - konsultacje, - konkursy, - imprezy edukacyjne i inne, - zajęcia przedmiotowe, - udział w konkursach, olimpiadach szkolnych i pozaszkolnych, - realizacja programów wychowawczych i profilaktycznych, np. NOE, „Spójrz inaczej”, „Trzymaj formę”, „Nie pal przy mnie proszę” - organizacja spotkań z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele - pedagog -pracownicy szkoły;
<p>Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa</p>	<p>Współpraca z rodzicami uczniów w celu promowania czytelnictwa u wychowanków oraz zdiagnozowanie przyczyn niechęci do czytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie rodziców do współpracy przy promowaniu czytelnictwa wśród uczniów; poszukiwanie sponsorów na zakup nowych książek; - praca nad zmianą postrzegania zjawiska czytelnictwa, - promowanie wspólnego czytania (na głos) z dzieckiem. 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja wydarzeń promujących czytelnictwo, - udział w kampanii: „Cała Polska czyta dzieciom”, - konkursy czytelnicze, plastyczne, rozmowy o ciekawych książkach. 	
<p>Budowanie pewności siebie i</p>	<p>Poznanie siebie oraz skupienie się na odkrywaniu własnych zdolności oraz aspiracji życiowych:</p>	<p>Ćwiczenia indywidualne i grupowe, zajęcia wychowania fizycznego,</p>	

<p>kształtowanie zaradności życiowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności radzenia w trudnych sytuacjach; - rozumienie znaczenia i roli ubioru (odpowiednio do miejsca i okazji); - poszerzanie horyzontów, uświadamianie mnogości ścieżek życiowych. - praca nad adekwatnym poczuciem własnej wartości. <p>Budowanie pewności siebie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie zagadnienia pewności siebie, odkrywanie własnej osobowości; - odnajdywanie swoich mocnych stron. <p>Budowanie zaradności życiowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - angażowanie uczniów w organizację wydarzeń, imprez na terenie szkoły i poza nią, - nauka samodzielnego podejmowania aktywności i inicjatywy. 	<p>zajęcia plastyczne, techniczne, ćwiczenia rozluźniające i oddechowe</p> <p>lekcje wychowawcze, przedstawienia, prezentacje, wystąpienia</p>	
<p>Zdrowy tryb życia</p>	<p>Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia (higieny pracy, nauki i odpoczynku, odżywiania się), - uświadamianie skutków zagrożeń cywilizacyjnych, - rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej metod radzenia sobie ze stresem. <p>Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadamianie uczniom jak ważne jest zdrowe odżywianie się; - nauka gotowania, przyrządzanie posiłków. <p>Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych, chorób wenerycznych; - uświadamianie zjawiska depresji, jej genezy oraz sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach; - uświadamianie zdrowotnych konsekwencji własnych decyzji na przykładach zachowań ryzykownych związanych z uzależnieniami, używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych - dopalaczy, - kształtowanie postawy wstrzemięźliwości i niezależności. <p>Wyrobienie nawyków i umiejętności sprzyjających zachowaniu zdrowia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadamianie znaczenia higieny osobistej, tworzenie świadomości znaczenia dla zdrowia człowieka higieny jamy ustnej; 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe, - lekcje przyrody, wychowania do życia w rodzinie i wychowania dla bezpieczeństwa, - godziny do dyspozycji wychowawcy, - eksponowanie publikacji z zakresu profilaktyki zdrowia z zasobów biblioteki, - pokazy udzielania pierwszej pomocy, - zajęcia pozalekcyjne umożliwiające prawidłowy rozwój psychofizyczny, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodnych form zajęć sportowych, - spotkania z pielęgniarką, - Festyn , - udział w programach prozdrowotnych, - udział w akcji WOŚP: 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagog -pracownicy szkoły - pielęgniarka

	<ul style="list-style-type: none"> - promowanie aktywnych i atrakcyjnych form zagospodarowania czasu wolnego, świadomość znaczenia ruchu fizycznego w życiu człowieka, wyrobienie nowych nawyków; - propagowanie zasad udzielania pierwszej pomocy. 		
Współpraca z rodzicami	<p>Tworzenie spójnych działań ukierunkowanych na dobro uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie opiekunom uczniów ich praw i obowiązków wynikających z faktu uczestnictwa ich dziecka w życiu szkoły; - poznanie oczekiwań rodziców/opiekunów względem szkoły i nauczycieli; - wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych; - informowanie osób potrzebujących o instytucjach / organizacjach świadczących pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> - cykliczne spotkania z rodzicami na wywiadówkach, - informowanie rodziców o prowadzonych aktywnościach na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej 	

OBSZAR II ROZWÓJ SPOŁECZNY

Cel	Zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne/realizujące
<p>Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole</p>	<p>Znajomość i przestrzeganie norm współżycia społecznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promowanie zasad bezpieczeństwa i kulturalnego zachowania się w relacjach społecznych, - kształtowanie poszanowania cudzych praw i potrzeb, - wzbogacanie wiedzy dotyczącej ról społecznych, hierarchii i powszechnie akceptowanych wartości, - organizowanie pomocy koleżeńskiej. <p>Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie do rozpoznawania emocji i uczuć, - rozwijanie wrażliwości społecznej i wrażliwości do empatii, - wdrażanie do wyrażania uczuć, komunikowania własnych potrzeb i wywierania wpływu na innych ludzi w sposób akceptowany społecznie, - kształcenie umiejętności współpracy w zespole rówieśniczym i z dorosłymi, - kształtowanie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe i integracyjne, - godziny do dyspozycji wychowawcy, - lekcje, wystawy biblioteczne, - wychowanie do życia w rodzinie, - zajęcia pozalekcyjne i sportowe, - wycieczki, imprezy klasowe i szkolne, - zawody sportowe i konkursy, - działalność SU, - zajęcia z pedagogiem, zaproszonym terapeutą, - udział w akcjach charytatywnych, - wolontariat. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele - pedagog - pracownicy szkoły

	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postaw tolerancji, - zapobieganie szeroko rozumianej dyskryminacji na różnych płaszczyznach. 		
Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej	<p>Poprawa bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie / przypomnienie uczniom zasad i reguł bezpieczeństwa obowiązujących na terenie szkoły, - kształtowanie właściwych relacji między uczniami, promowanie postaw tolerancyjnych i społecznie akceptowanego zachowania, - kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska, - uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z kontaktowania się z osobami obcymi bez zgody i wiedzy dorosłych, - wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą, - promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania. <p>Eliminowanie zachowań agresywnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawanie i nazywanie zachowań agresywnych, - kształtowanie postaw odrzucających przemoc, - kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązywania konfliktów i zachowywania się w sytuacjach problemowych np. asertywnego przedstawiania własnych potrzeb i praw oraz odmawiania przy pełnym poszanowaniu praw i wyborów innych ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> - uroczystości szkolne, apele, - zajęcia fizyczne, lekcje z wychowawcą, pedagogiem <p>Lekcje wychowawcze, Zajęcia sportowe – podkreślanie wartości fair play podczas gry</p>	
Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich	<p>Znajomość zasad funkcjonowania szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów klas I i ich rodziców z dokumentacją szkolną, - uświadamianie praw i obowiązków uczniów oraz rodziców w szkole, życiu rodzinnym i społeczeństwie, - tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły. <p>Tworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowania postaw prospołecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - włączenie do społeczności szkolnej uczniów klas I, - kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty klasowej i szkolnej, pozytywnego wizerunku szkoły i akceptacji obowiązków szkolnych, - tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły, - kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za grupę i umiejętności funkcjonowania w niej z uwzględnieniem zasad tolerancji dla odmienności poglądów, potrzeb, przynależności, np. religijnej, społecznej, narodowej, 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny do dyspozycji wychowawcy, - lekcje, wystawy biblioteczne, - zebrania z rodzicami, - wybory samorządu klasowego i szkolnego, - ślubowanie klas I , - zeszyty uwag i pochwał, - dokumentowanie życia szkoły – szkolna strona internetowa, kronika szkoły, - działalność SU, - Dzień Edukacji Narodowej, - Konkurs Talentów, 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - pedagog, - pracownicy szkoły

	<ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie do poszanowania mienia społecznego, - zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły poprzez pracę w SU. <p>Kreowanie pożądanych postaw wobec obowiązków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami szkolnymi i społecznymi, - monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego, eliminowanie nieusprawiedliwionej absencji, - kształtowanie pożądanych postaw wobec obowiązków szkolnych poprzez przestrzeganie procedur zawartych w <i>Statucie Szkoły</i>. <p>Zachęcenie uczniów do podejmowania działalności wolontariackiej na rzecz innych ludzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie w uczniach umiejętności empatii wobec innych ludzi, przeżywających jakieś problemy czy rozterki - stymulowanie aktywności uczniów w społeczności klasowej, szkolnej i lokalnej (np. wolontariat WOŚP), uwrażliwienie na potrzeby innych. 	<ul style="list-style-type: none"> - pikniki klasowe i rodzinne, - i inne. <p>Materiały informacyjne, pogadanki, zbiórka żywności w dyskontach</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Opiekun szkolnego wolontariatu</p>
<p>Budowanie świadomości i przynależności narodowej</p>	<p>Rozpowszechnienie wiedzy o historii i kulturze własnego regionu i kraju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzbogacanie wiedzy o regionie i kraju, - zaznajamianie z tradycjami, historią i kulturą narodową, - pielęgnowanie tradycji narodowych oraz uczenie wykazywania właściwej postawy podczas obchodów państwowych i szkolnych. <p>Rozwój poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie przywiązania do kraju i jego kulturowego dziedzictwa, - wpajanie patriotyzmu lokalnego, - kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury Europy, uświadamianie istoty przynależności do narodu, - wpajanie szacunku wobec symboli, tradycji i miejsc pamięci narodowej, - ukazywanie sylwetki patrona szkoły. <p>Aktywizacja działań wynikających z postaw patriotycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie potrzeby celebrowania świąt narodowych i lokalnych oraz uczestniczenie w nich, - kształtowanie nawyku właściwych postaw podczas uroczystości i eksponowania symboli narodowych i państwowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja szkolnych imprez okolicznościowych, - uroczyste obchody świąt narodowych, ważnych wydarzeń historycznych, religijnych, - wycieczki do muzeum itp., - opieka nad miejscami pamięci narodowej, - lekcje historii, plastyki, języka polskiego, lekcje z wychowawcą, - wystawy biblioteczne, - poszerzanie wiedzy o historii, zasługach i działaniach II Pułku Ułanów Grochowskich. - organizowanie i udział w obchodach Dnia Patrona i innych świątach związanych z patronem, - cykliczna akcja „Przywrócić pamięć” dnia 1 listopada - gromadzenie materiałów związanych z 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - pedagog, -pracownicy szkoły;

	<ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie do opieki nad miejscami pamięci narodowej, - angażowanie rodziców dzieci w pracę na rzecz szkoły i społeczności lokalnej. 	patronem.	
Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych	<p>Uświadomienie cywilizacyjnych zagrożeń dla człowieka i przyrody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie wiedzy dotyczącej środowiska przyrodniczego, - tworzenie warunków do poznawania współzależności między różnymi elementami środowiska naturalnego oraz rozumienia przyczyn skutków ingerencji człowieka w świat przyrody, - ukazywanie celowości przeprowadzania akcji ekologicznych. <p>Wypracowanie poszanowania dla środowiska przyrodniczego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan przyrody, troski o jej przyszłość, - motywowanie do uczestniczenia w chronieniu środowiska naturalnego. <p>Osobiste zaangażowanie w działania proekologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie do samodzielnego poszukiwania informacji o zagrożeniach środowiska w najbliższej okolicy, - promowanie i kształtowanie nawyków proekologicznych, - inicjowanie i realizowanie działań korzystnych dla środowiska naturalnego w najbliższym otoczeniu. 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny do dyspozycji wychowawcy, - lekcje, wystawy biblioteczne, - lekcje przyrody, - akcje ekologiczne, wystawy, - Dzień Ziemi, Dzień Ochrony Środowiska, - wycieczki tematyczne, - akcje organizowane przez SU - realizacja programów proekologicznych, - innowacje. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - pedagog, - pracownicy szkoły;

OBSZAR III PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ

Cel	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne/realizujące
Doskonalenie warunków bezpiecznego funkcjonowania ucznia w szkole i poza nią	<p>Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ucznia w szkole:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrona uczniów przed skutkami niepożądanych działań ludzi z zewnątrz, - wdrażanie uczniów do przestrzegania procedur i przepisów związanych z bezpieczeństwem, - doskonalenie kompetencji kadry pedagogicznej w zakresie znajomości i przestrzegania przepisów, - eliminowanie zagrożeń pożarowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny do dyspozycji wychowawcy, - zajęcia z pedagogiem, - udział w programach dotyczących bezpieczeństwa uczniów, profilaktycznych, - eksponowanie publikacji, 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - pedagog, - pracownicy szkoły;

	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnieni bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odpoczynku między lekcjami, - ochrona mienia społecznego, - przeciwdziałanie agresji w szkole, - eliminowanie zagrożeń związanych z zachowaniami ryzykownymi uczniów. <p>Kształtowanie umiejętności samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaznajamianie z przepisami bhp, drogami ewakuacyjnymi w szkole, - zaznajamianie i systematyczne przypominanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach, podróżowania, nawiązywania znajomości, wypoczynku nad wodą itp., - zaznajamianie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych (telefonów komórkowych, tabletów, odtwarzaczy, itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowania dla bezpieczeństwa, - rozmowy z uczniami, - obserwacje, - zajęcia warsztatowe, - treningi asertywności, - programy nauczania poszczególnych przedmiotów, - dyżury nauczycieli, - monitoring. 	
Przemoc i agresja w rodzinie	<p>Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie świadomości istnienia wielu form pomocy w szczególności działań informacyjnych i edukacyjnych dla osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową, - rozbudzanie poczucia solidarności i braku obojętności na krzywdy ludzkie, - uczenie uczniów prawidłowych form zachowania w sytuacjach trudnych. <p>Udzielanie pomocy w sytuacji trudnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom zagrożonym przemocą w rodzinie, - wskazywanie specjalistycznych ośrodków i instytucji pomocowych, - współpraca z policją, sądem i innymi instytucjami zgodnie z obowiązującymi przepisami. 	<ul style="list-style-type: none"> - udostępnianie materiałów szkoleniowych: ulotek, broszur informujących o problemie, - filmy edukacyjne, - kontakt z poradniami, sądami, organizacjami pełniącymi funkcję pomocy. 	
Wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych	<p>Wpojenie wiedzy niezbędnej dla podejmowania w sytuacjach trudnych trafnych decyzji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie umiejętności rozpoznawania czynników ryzyka i właściwego oceniania poziomu zagrożenia, - propagowanie wiedzy o społecznych mechanizmach wywierania wpływu i konstruktywnych sposobach radzenia sobie z nimi (negocjacje, mediacje, asertywna komunikacja własnych potrzeb, sztuka odmawiania, dyskusji). <p>Wspieranie rozwoju autonomii i umiejętności dbania o własne dobro:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - godziny do dyspozycji wychowawcy, - eksponowanie publikacji, - realizacja programów profilaktycznych, - konsultacje pedagoga, - rozmowy z uczniami. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - pedagog, - pracownicy szkoły;

	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie, - stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli, - wspieranie rozwoju niezależności od opinii grupy i odporności na nieakceptowaną presję rówieśniczą, - wspieranie rozwoju silnych więzi emocjonalnych z konstruktywnymi jednostkami i grupami. <p>Doskonalenie umiejętności w osobistym działaniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywanie nadarzających się okazji do praktycznego zastosowania wiedzy o technikach opierania się niepożądanym wpływom, - promowanie zachowań zgodnych ze społecznie akceptowanymi normami, - kształtowanie umiejętności proszenia o pomoc i rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, które udzielają wsparcia dzieciom i młodzieży. <p>Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców /opiekunów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie pożądanych postaw i zachowań rodziców wobec zagrożeń związanych z sytuacjami ryzykownymi, - wzbogacanie wiedzy o prawidłowościach rozwoju psychofizycznego w okresie dorastania, - nauczenie w jaki sposób rozpoznać ukrytą i jawną formę agresji, przemocy, - podnoszenie umiejętności rozpoznawania sytuacji i zachowań ryzykownych. 	<ul style="list-style-type: none"> - upowszechnienie materiałów informacyjnych, - pedagogizacja rodziców na temat zachowań zagrażających, przemocowych i agresywnych oraz wynikających z nich konsekwencji. 	
Cyberprzemoc	<p>Wyeliminowanie zachowań agresywnych i przemocowych, realizowanych przy użyciu nowej technologii komunikacyjnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca z rodzicami w celu wyeliminowania zachowań przemocowych, - upowszechnienie materiałów o zjawisku cyberprzemocy, jego formach, prawnych konsekwencjach popełnienia czynu oraz sposobów reagowania przypadku znalezienia się w takiej sytuacji; - promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu, uświadomienie uczniom znaczenia nowych mediów oraz zagrożeń jakie są z nim związane. <p>Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promowanie aktywnych i atrakcyjnych form zagospodarowania czasu wolnego, - propagowanie wiadomości dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych, w tym związanych z korzystaniem z Internetu, nawiązywania znajomości przez Internet, ujawniania swoich danych bądź danych innych osób, 	<ul style="list-style-type: none"> - materiały edukacyjno – informacyjne; - spotkania z pedagogiem, przedstawicielami policji, - analiza reklam z mediów, gazet 	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog,

	przestrzegania praw autorskich publikacji.		
Środki psychoaktywne	<p>Skuteczne przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych przez uczniów szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie problemu zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież, - poszerzenie wiedzy rodziców na temat prawidłowości, rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji, - stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie z przestrzeganiem, których reguł społeczność szkolna ma problem i co jest tego przyczyną, - spotkania z pracownikami poradni pp, terapeutami NOE, policją, - przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej. <p>Propagowanie wiedzy podnoszącej efektywność działań profilaktycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywne uczestniczenie w lokalnych i krajowych akcjach edukacyjnych, - zróżnicowanie form pracy z uczniami mające na celu zwiększenie ich zaangażowania w proces nauczania (aktywizujące formy pracy, wolontariat), - współpraca z osobami i instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień, - udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych, - podnoszenie kompetencji rodziców (opiekunów) w zakresie mechanizmów powstawania uzależnień, metod zapobiegania, rozpoznawania objawów zażywania środków uzależniających i właściwych sposobów reagowania. <p>Zniechęcenie uczniów do eksperymentowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reagowanie na próby eksperymentowania środkami uzależniającymi zgodnie z procedurami, - kształtowanie w uczniach chęci dbania o własne bezpieczeństwo, - kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych 	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacje, - godziny do dyspozycji wychowawcy, - eksponowanie publikacji, - lekcje przyrody i wychowania do życia w rodzinie, - zajęcia prowadzone przez specjalistów, - udział w spektaklach profilaktycznych, - realizacja programów profilaktycznych, prozdrowotnych , - konkursy profilaktyczne, - zajęcia pozalekcyjne, - filmy profilaktyczne , - Dni Bezpiecznego Internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - pedagog, -pracownicy szkoły, - pielęgniarka;

	<p>emocji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie asertywnych postaw wobec niepożądanych zjawisk, - wspieranie rodziców i uczniów w rozwiązywaniu problemów. 		
<p>Rozpoznawanie zagrożeń występujących w środowisku i przeciwdziałanie tym zagrożeniom</p>	<p>Rozpoznanie skali i natężenia zagrożeń występujących w środowisku ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie nasilenia zjawiska agresji w szkole, - monitorowanie (w miarę możliwości) występowania w szkole zachowań ryzykownych, takich jak: palenie papierosów, spożywanie napojów energetycznych i alkoholowych, spóźnianie się i wagarowanie, zachowania o charakterze przestępczym, - ocenianie stopnia realizacji i efektywności programu wychowawczo-profilaktycznego, - badanie postaw wobec środków uzależniających, - rozpoznawanie rozmiarów zagrożeń w środowisku, rodzinie, szkole. 	<ul style="list-style-type: none"> - zbieranie informacji na temat uczniów zagrożonych demoralizacją, - badania ankietowe uczniów i rodziców, - wywiady środowiskowe, - współpraca z policją i sądem, - współpraca z instytucjami, - konsultacje pedagoga, psychologa, - zajęcia psychoedukacyjne, - eksponowanie publikacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - pedagog, - pracownicy szkoły, - przedstawiciele instytucji (np. policja, straż, sąd)

OBSZAR IV DIAGNOZA I TERAPIA PRZYCZYŃ TRUDNOŚCI I NIEPOWODZEŃ SZKOLNYCH

Cel	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne / realizujące
<p>Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy</p>	<p>Diagnozowanie trudności w uczeniu się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie zakresu i skali zjawiska, ilość osób przejawiających trudności w nauce oraz ich specyfika, - przeprowadzenie wstępnej diagnozy lub skierowanie na badania do poradni psychologiczno – pedagogicznej, - przeprowadzenie wywiadu z rodzicem, zapoznanie z wymogami stawianymi na poszczególnych przedmiotach szkolnych, - analiza wytworów prac ucznia. <p>Udzielenie pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie formy zajęć do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów, - wyznaczenie postępowania wspomagającego rozwój dziecka i oddziaływań 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia prowadzone przez specjalistów - zajęcia warsztatowe, - dostrzeganie i wspieranie mocnych stron ucznia, - współpraca z instytucjami pomocowymi, - materiały ćwiczeniowe, - spotkania ze specjalistami ppp 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - pedagog, - pracownicy szkoły;

	<p>korekcyjno – kompensacyjnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną, - ustalenie zasad współpracy specjalista – rodzic – uczeń, - utrzymywanie stałej współpracy z rodzicami, uświadomienie rodzicom o konieczności samodzielnej pracy dziecka <p>Eliminowanie niepowodzeń szkolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności organizacji czasu oraz systematyczności, - korekcja i kompensacja zaburzonych funkcji, - monitorowanie postępów ucznia. 		
Prawidłowe relacje w rodzinie	<p>Stać kontrola sytuacji rodzinnej, rozwojowej i emocjonalnej uczniów oraz odpowiednie reagowanie w przypadku pojawiających się zmian zachowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie pomocy psychologicznej (udzielenie informacji odtądnie tego gdzie należy jej szukać), - wspieranie uczniów w trudnych rodzinie sytuacjach. 	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne spotkania z wychowawcą, pedagogiem, - broszury informacyjne, - publikacje 	wychowawca, pedagog, nauczyciele,
Eurosieroctwo	<p>Wzrost świadomości rodziny na temat euro sieroctwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie stanu obecnego oraz zmian w przyszłości, - udzielanie wsparcia osobom potrzebującym, - utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami, którzy sprawują rzeczywistą kontrolę i opiekę nad uczniem, - przekazywanie uczniom umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresujących, dbanie o zdrowie psychiczne uczniów dotkniętych eurosieroctwem. 	<ul style="list-style-type: none"> - stała pomoc psychologiczna, - współpraca ze służbami i organizacjami zajmującymi się tematem euro sieroctwa oraz pomocą dla członków rodziny, - kontakt wychowawców z rzeczywistymi opiekunami uczniów 	wychowawca, pedagog

IX Ewaluacja programu

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły jest otwarty na nowe, szczegółowe projekty i metody umożliwiające efektywną realizację celów. Jest monitorowany na bieżąco i poddawany ewaluacji raz w roku.

Nad ostateczną konstrukcją programu pracował zespół w składzie: T. Sidorowicz, J. Kalinowska

Program pozytywnie zaopiniowano na zebraniu Rady Pedagogicznej

Program pozytywnie zaopiniowano na zebraniu Rady Rodziców

X. Wykaz osób i instytucji wspomagających realizację programu

Lp	Nazwa instytucji	Adres	Telefon	Zakres wsparcia
1.	Komenda Miejska Policji w Suwałkach	16-400 Suwałki Pułaskiego 26	997 112 87 567 24 03	Wspieranie działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły, prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach	Suwałki Nowomiejska 10	87 566 41 49	Diagnostyka i wspiera szkołę w zakresie udzielania pomocy psychologiczno –pedagogicznej; prowadzi warsztaty umiejętności rodzicielskich.
3.	Biblioteka Publiczna w Suwałkach	Suwałki E. Plater 33 a	87 565 62 46	Wspiera szkołę w rozwijaniu czytelnictwa, prowadzi spotkania edukacyjne.
4.	Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Suwałkach	Suwałki Pułaskiego 73	998 112 87 566 02 00	Wspiera szkołę w działaniach profilaktycznych dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia uczniów w szkole i poza nią.
5.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Suwałkach	Suwałki Utrata 9 A	87 565-28-60	Realizacja programów profilaktycznych, propagowanie zdrowego stylu życia.
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach	Suwałki Świerkowa 45	87 565 93 47	Rozpoznawanie i diagnozowanie potrzeb osób i rodzin wymagających pomocy społecznej, prowadzi procedurę „Niebieskiej Karty”.
7.	Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach	Suwałki Świerkowa 60	87 565 92 80	Poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne. Opieka i wsparcie rodzin dysfunkcyjnych i zastępczych.
8.	Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Suwałkach	Suwałki Kościuszki 69	87 563 12 66	Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem rodzin.

9.	Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Suwałkach	Suwałki Szpitalna 62	87 562 64 00	Poradnictwo psychologiczne i socjalne. Diagnozowanie pacjentów uzależnionych od alkoholu i od substancji psychoaktywnych.
10.	Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” w Suwałkach	Suwałki Noniewicza 91	87 565 02 58	Pomoc prawna i psychologiczna. Wsparcie doradcy zawodowego oraz opiekuna pokrzywdzonego.
11.	Suwałskie Stowarzyszenie „Wybór”	Suwałki Kościuszki 71	87 566 24 44 506 223 424	Poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne. Pomoc dla ofiar przemocy, osób współuzależnionych. Grupy samopomocowe AA.
12.	Specjalistyczna Poradnia Życia Rodzinnego „Nadzieja”	Suwałki E. Plater 2	87 566 20 53	Poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, duchowe. Warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży.
13.	Poradnia Rodzinna Fundacji EGO	Suwałki Noniewicza 91	535 032 190	Poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne, psychiatryczne. Warsztaty dla uczniów i rodziców.
14.	Fundacja „Promyk”	Suwałki 1 Maja 17 B	881 511 031	Angażowanie uczniów na rzecz pomocy innym.
15.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Suwałkach	Suwałki Kościuszki 82/13	87 566 45 17	Troska o jakość warunków życia dzieci, ich bezpieczeństwo, ochrona dzieci przed patologią społeczną i przemocą.

XI. Wykaz dostępnych materiałów dydaktycznych

Płyty edukacyjne:

1. „Powstrzymać agresję” – pomoc w badaniu zjawiska agresji w szkole.
2. „Dziękuję ...nie biorę” – film profilaktyczny adresowany do ucznia pochodzącego z rodziny patologicznej oraz zagrożonego uzależnieniem od środków psychoaktywnych.
3. „Dziękuję ... nie piję” - film profilaktyczny adresowany do ucznia pochodzącego z rodziny patologicznej oraz zagrożonego uzależnieniem od alkoholu.
4. „Kolekcjonerzy mocnych wrażeń – moda na dopalacze” – film porusza głośny problem sięgania przez młodych ludzi po środki określone mianem dopalaczy. Informuje, co naprawdę kryją w sobie magiczne pigułki i z jakimi konsekwencjami muszą się liczyć osoby je zażywające.
5. „Wirtualne uzależnienie” – pomaga znaleźć odpowiedź na pytanie, jak umiejętnie korzystać z komputera, żeby zachować umiar i nie paść ofiarą uzależnienia od Internetu.
6. „STOP cyberprzemocy” – film poświęcony problemowi przemocy rówieśniczej z użyciem Internetu i telefonów komórkowych.
7. „Media i przemoc” – film poruszający temat oddziaływania filmów animowanych, fabularnych i gier komputerowych zawierających sceny agresji na formowanie się wrażliwości i światopoglądu dzieci i młodzieży.
8. „Agresja, przemoc, asertywność” – film „W pułapce” po którym młodzież ma udzielić jednoznacznej odpowiedzi na pytanie: „Czy Arek powinien powiedzieć prawdę rodzicom?”
9. „3 LOVE” – film przedstawia skutki wirtualnych znajomości, naiwność dziewcząt. Jest przestrożą dla rówieśniczek bohaterki filmu.
10. „Żyję bez ryzyka AIDS” – film prezentuje rzetelną i aktualną wiedzę na temat HIV/AIDS, promuje postawy sprzyjające zdrowemu i odpowiedzialnemu stylowi życia i stawia pytania dotyczące konkretnych wyborów życiowych.
11. „Anoreksja i bulimia” – film poruszający groźne zjawiska cywilizacyjne.

XII. Źródła/ literatura/ bibliografia (źródła tradycyjne i elektroniczne)

1. Profilaktyka pedagogiczna / Sławomir Śliwa. – Opole: Wydawnictwa Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji: Wydawnictwo Instytut Śląski, 2015.
Sygn.: 57181-wyp.
2. Program profilaktyczno – terapeutyczny dla dzieci z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej / Piotr Pawlak. – Wyd.5. – Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2015.
Sygn.: 58102-wyp.
3. Program Pracy Szkoły: program wychowawczy, szkolny program profilaktyki, program edukacji regionalnej / Alicja Tanajewska, Iwona Kiełpińska, Ewa Korzeniewska. – Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia, 2013.
Sygn.: 55445, 55446-wyp. 37.091.214-czyt.
4. Przemoc w szkole: program zapobiegania i zwalczania przemocy dla dyrektorów szkół, nauczycieli i rodziców / Mona O’More, Stephen James Minton. – Warszawa: Fraszka Edukacyjna, 2016.
Sygn.: 58206+CD-wyp.
5. Rekomendowane programy profilaktyki i uzależnień / [nadzór merytoryczny Tomasz Kowalewicz]. – Warszawa: Fundacja Praesterno, cop.2016.
Sygn.: 57421, 57422-wyp.
6. Socjoterapia dzieci i młodzieży: diagnoza i metody pracy / redakcja naukowa Agnieszka Lasota i Jan L. Franczyk; [recenzent: Irena Pufal-Struzik]. – Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak, cop. 2015.
Sygn.: 57609, 57704, 57705-wyp.
7. Socjoterapia w pracy z dziećmi i młodzieżą: program zajęć / pod redakcją naukową Ewy Grudziewskiej; [recenzent Teresa Zubrzycka Maciąg]. Warszawa: Difin, 2015.
Sygn.: 56871, 56872-wyp.
8. Socjoterapia w pracy z dziećmi i młodzieżą: programy zajęć / pod redakcją naukową Ewy Grudziewskiej; [recenzent Danuta Wosik-Kowala]. Warszawa: Difin, 2016.
Sygn.: 57482, 57483-wyp.
9. Szkolne wyzwania: jak mądrze wspierać dziecko w dorastaniu? / Monika Gregorczyk, Barbara Kołtyś. – Warszawa: Edgard, 2015.
Sygn.: 57107-wyp.
10. Tutoring w polskiej szkole / Adrianna Sarnat – Ciastko. – Warszawa: Difin, 2015.
Sygn.: 57115, 57116, 57117-wyp.
11. Umiejętności społeczne twojego dziecka: 10 prostych lekcji, jak zdobyć przyjaciół i radzić sobie w życiu / Faye De Muyschondt; przeł. Katarzyna Zimnoch. – Warszawa: Edgard, 2015.
Sygn.: 56747-wyp.
12. Warunki skutecznej pracy wychowawczej z dziećmi i młodzieżą niedostosowanymi społecznie / Aneta Paszkiewicz. – Warszawa: Difin, 2015.
Adresatami publikacji są wszyscy ci, którzy mają kontakt z dziećmi i młodzieżą niedostosowanymi społecznie: rodzice, nauczyciele, wychowawcy, opiekunowie grupy.
Sygn.: 376-czyt.

13. Zaburzenia psychiczne i rozwojowe u dzieci a szkolna rzeczywistość / red. nauk. Marta Jerzak. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2016.
Sygn.: 58109, 58110-wyp.
14. Zagrożenia dla rozwoju współczesnej młodzieży / red. nauk. Wiesława Walc. – Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2015.
Sygn.: 57283, 57698-wyp.

Artykuły z czasopism:

ABC profilaktyki zachowań ryzykownych dla rodziców nastolatków / Anna Borucka. / Świat Problemów. 2016, nr 1, s. 30-34